

Szabad Szó
1947 OKT. 3.

Mi lesz a fővárosi szobrokkal és emlékművekkel?

Megjavítanák, ha lenne pénz

...Itt szomszédomban az ordas hegyek közt
A szent öreg áll, Virág Benedek.
Kovakövel gyújtotta meg a gyertyát
S láttal körmölött magyar éneket
...Sokszor megállok most, ahol ő lakott rég
S alázatosan és magambaszállító
Lélekkel kértem, mi maradt belőle?
Egy kis kuszóbb s egy villamosmegálló...

Ezeket a sorokat Kosztolányi Dezső írta. Virág Benedek-ről (1754—1830), ébredező irodalmunk latínsszavú költőjéről, aki egy és egy negyedszázaddal ezelőtt a regényes Tabánban éledegelt. A katolikus vallás-alapból évi 300 váltóforint nyugdíjat kapott a ez bizony csekély összeg volt a megélhetésre. A francia háború után bekövetkezett devalváció még el is értéktelentette a pénzt, úgyhogy Virág Benedek évtizedekig élt inségesen. „A szent öreg” azonban boldog és meglegedett volt, mert — felsőbb hatóságoktól függetlenül — az irodalomnak élhetett. Igaz, hogy sokszor még tüzelőre nem tel,

de barátai segítettek s ha tiltakozott ellene, suttogomban csempészték neki tüzfát. Az 1810-es tűzvész még kevéske holmiját is tönkretette s mit tehetett? Szomorú dalt költött. Szerény azobáját felkeresték akkori irodalmunk nagyjai: Vitkovics Mihály, Horváth István, Szemere Pál, Kölcsey Ferenc, Kisfaludy Károly, Vörösmarty Mihály, Bajza József, Toldi Ferenc. A vidékről: Csokonai Vitéz Mihály és Berzsenyi Dániel. Ilyenkor egyszerű nyoszolyával könyvespolccal, asztallal és 3 székekkel bútorozott szobájában a friss magyar szellemről forrósodott át a levegő.

Virág Benedek házából töltelék

Mi történt azzal a kis házzal, ahol nemzeti irodalmunk egyik fészke volt? Kosztolányi annakidején még egy „kúszóbót” láthatott a házból, amelyben Virág Benedek élt. De most? Az ostrom összebombolta és már a kövek sincesenek meg, amelyekből az egyemeletes házikó épült. A Szebeny Antal-térnél, az Apród-utca 10. számú ház immár eltűnt a föld színéről. És kigondol arra, amikor leszáll a 9-es villamosról, hogy erről a helyről 120 esztendővel ezelőtt Virág Benedek minden áldott nap lesétált a Dunaparttra? A poros, pusztá főfőn ócska cukrosbódé áldozál. A főváros 1830-ban emléktáblát helyezett

el a házra, de ez az emléktábla is tönkre ment. Elszállították a többi törmelékkel együtt. Bizony, a kövekből, amelyekből a házat építették, semmi sem maradt. Virág Benedek háza töltelék a Vérmezőn...

Füves kert, ház vagy emléktábla?

Száz esztendő gyengéd gondosságát pusztította el a budai ostrom és miképpen megtudtuk, nincs is remény arra, hogy rövidesen jelt kapjon a ház, amelyben a zsinóros régi atillát viselő, ráncoskezü predikáló bölcs lakott. A Városháza illetékes ügyosztályán még azt sem tudják, mi lesz

a ház helyén. Szó van arról, hogy a főváros kisajátítja a házhelvet és a Tabán lebontott többi részéhez hasonlóan, ott is füves kertet létesítenek. De az is lehet, hogy tulajdonosa épít rajta.

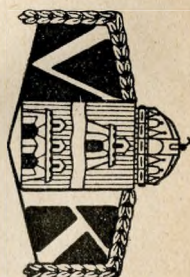
De mi lesz legalább a hely megjelölésével? Távoli terv még újabb emléktábla elhelyezése is. Azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a szobor és emléktábla helyreállítások „műsórán” jelenleg a szobrok helyreállítása szerepel, ezek között is elsősorban az 1848-as vonatkozású szobrok. Havi 15.000 forintos költségvetéssel — nevésegesen csekély összeg — a tavaszig el kellene készülnie Batthyányi, Görgey, Kossuth, Kölcsey stb. szobrának. A Petőfi-szobor megjavítása már kész.

Mibe kerülnek a szobrok?

Csak ezután kerül sor azokra a szobrokra, amelyek a főváros történelmi, irodalmi és művészi hagyományait képviselik, mint például Déryné szobra. A terv azért: minden házra, minden helyre, ahol szellemi életünk nagyságai megfordultak és éltek, emléktáblákat helyeznek el. De a költségvetés csekély összege miatt, sajnos, ez csak a jövő zenéje. Hiszen például a Kossuth-szobor helyreállítása 80.000 forintba kerül, a Rákóczi-szoboré 300.000 forintba. S vegyük hozzá, hogy Budapesten a szobrok 50 százaléka elpusztult, 85 százaléka megrongálódott.

Igy hát várnia kell Virág Benedeknek és nagy társainak. Tiszteletükre legfeljebb emléket idézhetjük, ha elhaláldunk házaik mellett...

Körödi József

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:	Körödi József
Cím:	Mi lesz a fővárosi szobrokkal és emlékművekkel?
Forrás:	Szabad Szó
(Hely)	1947 október 3.
(Idő)	
(Köt. v. fiz.)	
(Oldal)	
Helyszám	
Személy	
Osztályozás	725.94